

Yttrande inriktningsärende 2023–2025 Socialnämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Nämndens omvärldsanalys	3
Hur förhindrar vi att personer hamnar i socialt utanförskap?	3
Kampen om kompetensen - hur kan vi säkra kompetensförsörjningen?	6
Hur säkrar vi förvaltningens framtida behov av lokaler och boenden?.....	6
Övriga utmaningar i omvärlden.....	6
Konsekvenser av beskrivningar i inriktningsärendet.....	7
Socialt utanförskap	7
Kompetensförsörjningen	11
Taxor och avgifter	11
Investeringar.....	11
Lokalresursplan	12

Sammanfattning

Enligt kommunstyrelsens beslut 15 juni 2022 kommer socialnämnden få ett budgettillskott med sammanlagt 55,2 miljoner kronor för åren 2023 till 2025. Volymen inom socialnämndens verksamheter är beräknad till en högre nivå jämfört med den ordinarie volymberäkning som följer normal befolkningstillväxt. Budgettillskottet ska bidra till att möta det kommande kravet på en mer kunskapsbaserad socialtjänst. Verksamheterna ska utveckla arbetet med systematiska uppföljningar av individinsatser och införa fler evidensbaserade metoder.

Budgettillskottet möjliggör långsiktiga och hållbara satsningar i det utvecklingsarbete som krävs för att ställa om individ- och familjeomsorgen till kommande lagändringar som beskrivits i omvärldsanalysen. I den nya socialtjänstlagen som ska träda i kraft under 2023 beskrivs socialtjänstens ansvar för det förebyggande arbetet. De områden socialnämnden har identifierat som särskilt prioriterade är att förhindra socialt utanförskap och där fokuseras arbetet på att motverka våld i nära relation, motverka rekrytering till kriminella gäng och förhindra grovt och dödligt våld.

För att vara framgångsrik med ovanstående uppdrag är personalens kompetens och kontinuitet viktig både för att kunna uppnå rättssäkerhet och för att upprätthålla god kvalitet i arbetet. Att säkra personalförsörjningen är en långsiktigt strategisk fråga och även en av de större utmaningarna för socialnämndens verksamhetsområden, framför allt inom barn- och ungdomsutredningar.

Socialnämndens verksamheter är personalintensiv. Personalkostnaderna utgjorde 55 procent av bruttokostnaden 2021. Kostnaden för köp av verksamhet är den näst största kostnaden i socialnämndens budget och uppgick till 34 procent år 2021. En pris- och löneökning motsvarande två procent innebär en kostnadsökning med 9,6 miljoner kronor per år eller drygt 29 miljoner kronor under hela planeringsperioden. Eftersom budgetramen inte innehåller någon pris- eller lönekomensation kommer det krävas effektiviseringar i verksamheterna med 5 miljoner kronor för varje procentenhet löner och priser ökar. Några exempel på åtgärder för att skapa ekonomiskt utrymme är en översyn av administrativa resurser, återanställningsprövning, ökat samarbete mellan förvaltningar och att centraliserade resurser levererar ett adekvat och effektivt stöd till socialnämndens verksamheter.

Socialtjänstens verksamheter ser över möjligheten att kunna erbjuda vård på hemmaplan i stället för externa placeringar. Individ- och familjeomsorgen har ett behov av att utöka tillgången till bostäder och lägenheter för att kunna genomföra detta. I omställningsarbetet mot en mer lättillgänglig socialtjänst, behövs även verksamhetslokaler som är tillgängliga för de barn, ungdomar och vuxna som är i störst behov av tidiga insatser.

Socialnämndens investeringsbehov beräknas till 0,8 miljoner kronor per år under planeringsperioden.

Nämndens omvärldsanalys

Nedan beskrivs socialnämndens största utmaningar och förutsättningar inom den kommande treårsperioden.

Hur förhindrar vi att personer hamnar i socialt utanförskap?

Med socialt utanförskap menas bland annat brister i boendemiljö, utbildning, hälsa, sociala relationer, samt utsatthet för våld.

Barn som växer upp i socialt utanförskap riskerar att hamna i en negativ utvecklingskedja som är svår att bryta. De löper högre risk att drabbas av bland annat ohälsa, sociala problem, missbruk, våld, ungdomskriminalitet och arbetslöshet¹.

Enligt myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) är en grupp som har ökad risk för att hamna i socialt utanförskap unga som har en eller flera funktionsnedsättningar och/eller psykisk ohälsa.

Det är inte enbart den enskilde ungdomen som betalar priset för utanförskapet, utan även samhället i stort, då det sociala utanförskapet kan leda till ökade kostnader för exempelvis skola, hälso- och sjukvård och

---

¹ Unicef Sverige – Fakta barn i socialt utanförskap

kriminalvård. Ett socialt utanförskap riskerar även att individer hamnar utanför arbetsmarknaden vilket i förlängningen medför ökade kostnader för kommunerna.

För att förhindra en sådan utveckling behöver individ- och familjeomsorgens arbete fokusera på såväl de tidiga och förebyggande insatserna (första linjens socialtjänst), som insatser till stöd för de som redan befinner sig i ett socialt utanförskap (andra linjens socialtjänst).

Motverka våld i nära relation

Våld i nära relationer är ett vanligt och allvarligt samhällsproblem som medför ett stort lidande för framför allt kvinnor, barn och andra närstående, och det innebär också stora samhällskostnader.

Socialtjänsten behöver arbeta preventivt, satsa på tidiga insatser och ska även verka för att personer som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp ska ändra sitt beteende. Det finns ett behov av att öka den generella kunskapen om våld i nära relation, våldets mekanismer, hur våld kan upptäckas och vilket stöd som finns, hos medarbetare inom förskola, skola, kultur och fritid, bostadsbolag med flera.

Motverka rekrytering till kriminella gäng

Stora satsningar har gjorts på rättsväsendet för att motverka utvecklingen vilket förväntas leda till ytterligare tryck på socialtjänsten och ett ökat inflöde av ungdomar i riskzon för kriminalitet. Det krävs kraftsamling från samhället för att flytta fram positionerna och motverka att barn och unga rekryteras till kriminella gäng. För de ungdomar som redan är på väg in i kriminalitet, behöver arbetssätt och metoder mellan olika aktörer som socialtjänst, polis, skola och fritid prioriteras och utvecklas runt den enskilde. Förstärkningen som har gjorts av det förebyggande arbetet i Huddinges utsatta områden behöver fortsatt pågå.

Förhindra grovt och dödligt våld

Kommunen har i början av 2022 tecknat avtal med polis och kriminalvård för att gemensamt implementera och arbeta utifrån strategin GVI – gruppvåldsintervention. Strategin syftar till att minska grovt våld i kriminella miljöer och den har i flera amerikanska studier visat på positiva resultat när det gäller att minska det allra grövsta våldet. GVI bygger på så kallad fokuserad avskräckning. En central utgångspunkt är att majoriteten av allt grovt våld i ett samhälle kan kopplas till ett fåtal individer. För att minska våldet ska samhället rikta sina resurser mot de mest våldsdrivande individerna och de grupper som de tillhör². Det är idag svårt att förutse vad det nystartade arbetet kommer att generera för arbetsinsats framöver. Det står dock klart att ett aktivt arbete med målgruppen genererar kostnadsökningar för verksamheten, öknings som sannolikt kan räknas hem när kostnaderna sätts i ett samhällsperspektiv.

Framtida förutsättningar

Ett antal förväntade lagändringar kommer få en stor påverkan på nämndens verksamheter. Nämnden vidareutvecklar nedan informationen om de lagändringar som är nämnda i inriktningsärendet, tillkommande lagändringar samt information om omställningsarbetet i Stockholm mellan kommuner och region för en nära vård.

Hållbar socialtjänst - Ny socialtjänstlag³

I lagförslaget stärks bland annat socialtjänstens ansvar för det förebyggande arbetet. Socialtjänsten kommer ges förutsättningar att kunna erbjuda individanpassade insatser utan föregående utredning och biståndsbeslut. I den nya lagen kommer också kravet på en kunskapsbaserad socialtjänst att stärkas.

Den nya socialtjänstlagen innebär ett paradigmskifte för svensk socialtjänst och kommer inte att kunna hanteras inom befintlig budgetram. Det är i dagsläget oklart hur ambitionshöjningen i lagstiftningen ska finansieras. Socialnämnden utgår ifrån att kostnadsökningar kommer att finansieras via statliga stimulansmedel, en fråga som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) driver åt kommunerna.

---

² GVI – Group Violence Intervention/Gruppvåldsintervention - en strategi mot grovt våld där kommunen arbetar i samarbete med lokalpolis och Kriminalvård. [Strategin Group Violence Intervention införs i Huddinge | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)

³ [Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag - Regeringen.se](#)

Redan nu pågår ett arbete, att styra och leda verksamheten i Huddinge, mot en mer lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst, inom ramen för befintlig lagstiftning med syfte att anpassa verksamheterna för kommande lagändring.

Genom en lättillgänglig socialtjänst når verksamheten i högre utsträckning målgrupperna tidigt med icke biståndsbedömda insatser. Insatser ska även beviljas i ett tidigt skede under utredningstiden vilket bidrar till att familjer och individer får stöd tidigt innan problemen blivit för stora. För att möta det kommande kravet på en mer kunskapsbaserad socialtjänst, behöver verksamheterna utveckla arbetet med systematiska uppföljningar av individinsatser och införa fler evidensbaserade metoder.

Enligt slutbetänkandet framgår att lagen ska träda i kraft den 1 jan 2023. Utifrån lagändringens omfattning är bedömningen att införandet kommer att förskjutas och beräknas träda i kraft någon gång under 2023. Förslaget bereds nu på Socialdepartementet.

Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende⁴

Den föreslagna lagändringen innebär att barn i skyddat boende ska omfattas av samma regelverk som andra placerade barn. Idag är barnet medföljande och det är den placerade vårdnadshavaren som har fullt ansvar för det/de barn som vårdnadshavaren tar med sig till boendet. Förändringen kommer att leda till ett ökat skydd för det enskilda barnet och kostnadsökningar i form av ökad administration och längre placeringstider. När barnrättsperspektivet förstärks kommer varje medföljande barn vara ett eget placeringsärende med vårdplan som ska upprättas, följas och följas upp.

Om lagen träder i kraft är förvaltningens bedömning att det kommer att innebära uppskattningsvis 80 nya barnärenden per år som ska handläggas individuellt, vilket skulle kräva minst ytterligare två handläggaresurser. Idag är barnet/barnen placerat/placerade som medföljande under den tid som den vårdnadshavaren bedöms vara i behov av ett akut skydd. Lagändringen förväntas också leda till en ökning av tvångsomhändertagande av barn och unga enligt lagen om vård av unga (LVU) då det antas troligt att det inte kommer att lämnas samtycke till placering av barn på skyddat boende från den förälder som är våldsam. Lagändringen som var föreslagen att träda i kraft den 1 januari 2022 har skjutits upp och det är i dagsläget oklart om och i så fall när den kommer träda i kraft.

Samsjuklighetsutredning – ”Från delar till helhet”⁵

Utifrån bristen på samordnad vård och stöd mellan kommun och region för personer med samsjuklighet rörande ett skadligt bruk av alkohol eller droger, beroende och psykisk sjukdom föreslås stora förändringar kring ansvarsfördelning och krav på samordning och individanpassat stöd. Förslaget innebär att regionen tar över ansvaret för all behandling inklusive placering på hem för vård eller boende (HVB) för målgruppen.

Enligt förslaget blir socialtjänstens ansvar primärt uppsökande verksamhet, information om och förmedling till samhällets stöd och annat förebyggande arbete, sociala stödinsatser, stöd till anhöriga och insatser för barn och unga.

Utöver det förväntas region och kommun gemensamt utforma en samordnad vård- och stödverksamhet för de med stora samordningsbehov.

Via ett tilläggsdirektiv ses behovet över gällande gemensam tvångslagstiftning mellan lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT) och lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Tilläggsdirektivet ska redovisas senast 31 december 2023.

Det är i dagsläget osäkert om och hur kommande lagändring kommer att påverka kommunerna i förändrade eller utökade kostnader, därför är det inte möjligt att svara på frågan om det kommer att kunna täckas inom befintlig budgetram. Utgångspunkten är att lagändringar som innebär nya obligatoriska uppgifter från staten kommer att finansieras via statliga medel enligt den kommunala finansieringsprincipen ⁶. Om lagen träder i kraft kommer det dock att innebära stora förändringar i ansvar mellan kommunen och regionen varför finansieringsprinciper sinsemellan behöver ses över. Lagen är föreslagen att träda i kraft den 1 januari 2025.

⁴ [Stärkt barnrättsperspektiv i skyddat boende - Regeringen.se](#)

⁵ [Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet - Regeringen.se](#)

⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/riksrevisionens-granskningsrapport/den-kommunala-finansieringsprincipen--tillampas_H6B58

Nära vård⁷

En omställning pågår inom regionen och kommunens hälso- och sjukvård till en nära vård där personcentrerad vård är i fokus. Det finns flera identifierade områden där samordningen mellan kommun och region behöver förbättras runt enskilda individer. Det rör bland annat målgrupper inom socialpsykiatri, barn och unga med svår psykisk ohälsa samt barn och ungdomar med komplexa vårdbehov. Reformen nära vård förväntas påverka arbetet under de närmaste åren.

Kampen om kompetensen - hur kan vi säkra kompetensförsörjningen?

Ett av socialtjänstens mest komplexa uppdrag är att utreda barn och ungdomars behov av stöd och skydd samt föräldrarnas förmåga att tillgodose sina barns behov. Personalens kompetens och kontinuitet är väsentlig för att kunna uppnå rättssäkerhet och upprätthålla en god kvalitet på arbetet. Utvecklingen i landet har det senaste decenniet visat att de flesta barnavårdsutredare efter ett fåtal år väljer att sluta och byta till andra uppdrag inom socialtjänstens område. Det innebär att det ofta är unga, nyutexaminerade socionomer som ska handlägga de allra svåraste ärendena rörande barn och ungdomar.

Framtida förutsättningar

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) rekryteringsrapport från 2020⁸ kommer antalet anställda i välfärdssektorn i Sverige, inklusive privata utförare, behöva öka med cirka 132 000 under perioden 2019–2029.

Huddinge delar denna utmaning med stora delar av Sveriges kommuner. Socialförvaltningen i Huddinge behöver kunna möta konkurrensen i kompetensutmaningen genom att strategiskt långsiktigt arbeta med att höja attraktiviteten som arbetsgivare genom att stärka ledarskapet och kompetensutveckla medarbetarna. Förvaltningen arbetar med ständiga förbättringar genom digitalisering och att använda kompetensen på rätt sätt. Arbetsmiljöarbetet prioriteras så att förutsättningarna för ett hållbart arbetsliv ökar.

Hur säkrar vi förvaltningens framtida behov av lokaler och boenden?

Ett effektiviseringsarbete har de senaste åren pågått där socialtjänstens verksamheter ser över möjligheten att kunna erbjuda vård på hemmaplan i stället för externa placeringar. Individ- och familjeomsorgen har ett behov av att utöka tillgången till bostäder/lägenheter för att kunna genomföra detta.

I omställningsarbetet mot en mer lättillgänglig socialtjänst, behövs även verksamhetslokaler som är lättillgängliga för de barn, ungdomar och vuxna som är i störst behov av tidiga insatser.

Även ur ett arbetsmiljöperspektiv behöver verksamhetslokaler vara anpassade för den verksamhet som bedrivs.

Nämndens behov av lokaler och bostäder beskrivs närmare i bifogad Lokalprognos 2022 samt i förvaltningens synpunkter på Lokalresursplan 2023–2025.

Övriga utmaningar i omvärlden

Kriget i Ukraina har redan fått en påverkan på Sverige, i form av ett ökat flyktingmottagande och en högre inflation än väntat med ökade kostnader som följd.

Totalt sett har Huddinge kommun per den 11 juli i år 1 311 skyddssökande individer från Ukraina inskrivna hos

---

⁷ [Nära vård | SKR](#)

⁸ [Möt välfärdens kompetensutmaning - SKR Rapportwebb](#)

Migrationsverket. Av dessa har 11 varit ensamkommande flyktingbarn. Riksdagen har fattat beslut om ersättning till kommunerna för att ordna boende till ukrainska flyktingar. Sveriges kommuner och Regioner (SKR) kommer under hösten att göra en uppföljning av kostnaderna för kommunernas boendeuppdrag.

Konsekvenser av beskrivningar i inriktningsärendet

Socialt utanförskap

Vilken påverkan får det för kommunen?

Det är i dagsläget osäkert hur kommande lagändringar kommer att påverka kommunerna i förändrade eller utökade kostnader. Utgångspunkten är att lagändringar som innebär nya obligatoriska uppgifter från staten kommer att finansieras via statliga medel enligt den kommunala finansieringsprincipen.³

Nytt budgettillskott till socialnämnden

Enligt kommunstyrelsens beslut 15 juni 2022 kommer socialnämndens få ett budgettillskott med sammanlagt 55,2 miljoner kronor för åren 2023 till 2025. Volymen inom socialnämndens verksamheter är beräknad till en högre nivå jämfört med den ordinarie volymberäkning som följer normal befolkningstillväxt. Budgettillskottet ska bidra till att möta det kommande kravet på en mer kunskapsbaserad socialtjänst. Verksamheterna ska utveckla arbetet med systematiska uppföljningar av individinsatser och inför fler evidensbaserade metoder. Under 2022 gjordes en särskild satsning på avhopparverksamhet om 2 miljoner kronor vilket justeras i budgeten för 2023.

Budgettillskottet möjliggör långsiktiga och hållbara satsningar i det utvecklingsarbete som krävs för att ställa om individ- och familjeomsorgen till kommande lagändringar som beskrivits ovan i omvärldsanalysen och för att möta beskrivna utmaningar.

Driftbudget, tkr	Budget 2022	Förändring jämfört med budget				Plan 2023	Förändring	
Verksamhet		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ- och familjeomsorg mm	433 575	21 955	0	0	-1 960	453 570	19 995	4,6%
	Plan 2023	Förändring jämfört med budget				Plan 2024	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ- och familjeomsorg mm	453 570	17 074	0	0	0	470 644	17 074	3,8%
	Plan 2024	Förändring jämfört med budget				Plan 2025	Förändring	
		Volym	Lokal	Uppräkning	Övrigt		Tkr	%
Individ- och familjeomsorg mm	470 644	18 164	0	0	0	488 808	18 164	3,9%

Hur hanterar vi utmaningen?

Satsningarna i det omfattande omställningsarbetet riktas till fortsatt utveckling av en första linjens socialtjänst där de sociala tjänsterna är lättillgängliga och företrädesvis kan ges utan biståndsbeslut. Likaså behöver satsningar göras mot en andra linjens socialtjänst som erbjuder stöd-, vård- och omsorgsinsatser för personer med omfattande behov. De insatser som erbjuds ska bygga på evidens och beprövad erfarenhet, det vill säga det ska finnas kunskap om att de metoder som används hjälper individerna på ett adekvat sätt.

Omställningsarbetet till en mer lättillgänglig socialtjänst och personalutökning för att kunna erbjuda tidiga insatser utan myndighetsbeslut, beräknas på längre sikt kunna leda till ett minskat antal individer som är i behov av omfattande och kostnadsdrivande biståndsbedömda insatser såsom externa placeringar.

Första linjens socialtjänst

1. Föräldrastöd med tidiga insatser för att öka föräldraförmågan och minska risken för att barn hamnar i socialt utanförskap.
2. Tidiga insatser mot våld i nära relation.
3. Uppsökare riktad till vuxna för att ge tidigt stöd för att minska risken för långvarigt utanförskap.

Andra linjens socialtjänst

4. Stärka familjehemsvården för att möta upp ökade volymer.
5. Utveckla och stärka insatser på hemmaplan för unga i riskzon för socialt utanförskap.
6. Förstärka uppsökandearbetet med inriktning på avhoppare.
7. Stärka barnrättsperspektivet för barn som lever med förälder med psykisk ohälsa med insatser inom socialpsykiatri.

I tabellen nedan redovisas hur verksamheten planerar för att möta de identifierade behoven.

Socialnämndens nettoram	2022	2023
Mnkr	433,6	453,6
Budgetförstärkning		20,0
Första linjens socialtjänst	Beskrivning	
Föräldrastöd	Tidiga insatser för att öka föräldraförmågan och därmed minska risken för att barn hamnar i socialt utanförskap	4,4
<i>Föräldrastödet finansieras med statsbidrag</i>		-4,1
Tidiga insatser våld i nära relation	Tidiga insatser i familjer där det förekommer våld	2,0
Uppsökare till vuxna	Söker upp vuxna för att ge tidigt stöd för att minska risken för långvarigt socialt utanförskap	0,7
Summa första linjens socialtjänst		3,0
Andra linjens socialtjänst		
Stärka familjehemsvården	Möta upp ökade volymer. Utökat stöd till familjehem och biologiska föräldrar för att stärka skyddet kring barnet.	2,7
<i>Del av den stärkta familjehemsvården finansieras med statsbidrag</i>		-1,3
Utveckla och stärka insatser på hemmaplan för unga i riskzon	Utöka befintligt team med en tjänst	0,7
<i>Insatser för barn och unga i riskzonen finansieras med statsbidrag</i>		-0,7
Volymökning familjehemsplaceringar 0-12 år	Antagande att 5 barn placeras i kommunalt familjehem och 5 barn placeras i externt familjehem	5,6
Volymökning externa placeringar 13-20 år	Effekten av ett mer riktat och uppsökande arbete gentemot unga kriminella	3,0
Förstärka uppsökarearbetet med inriktning på avhoppare	Möta upp ökade volymer och minska sårbarheten i teamet	0,7
Stärka barnrättsperspektivet inom socialpsykiatri	Utöka myndighetsenheten med två tjänster för att kunna stärka barnrättsperspektivet för barn som lever med förälder med psykisk ohälsa med insatser inom socialpsykiatri	1,3
<i>Tjänsterna finansieras med statsbidrag</i>		-1,3
Volymökning socialpsykiatri	Tre nya placeringar 2023	2,5
Volymökning avhoppare	Effekten av ett mer riktat och uppsökande arbete gentemot nätverkskriminella	2,6
Summa andra linjens socialtjänst		15,7
Lokaler		
Lokalkostnad	Omlokalisering av personal från kontor på Röntgenvägen 3 på grund av arbetsmiljö.	1,3
Summa lokalkostnader		1,3
Summa planerad verksamhet		20,0

Konsekvens av nolluppräknig av pris- och lönekomensation samt åtgärder

Socialnämndens verksamheter är personalintensiv. Personalkostnaderna utgjorde 55 procent av bruttokostnaden 2021. Kostnaden för köp av verksamhet är den näst största kostnaden i socialnämndens budget och uppgick till 34 procent år 2021. En pris- och löneökning motsvarande två procent innebär en kostnadsökning med 9,6 miljoner kronor per år eller drygt 29 miljoner kronor under hela planeringsperioden. Varje ytterligare procentenhet i ökning motsvarar knappt 5 miljoner kronor i ökade kostnader per år.

Målsättningen är att arbeta förebyggande för att undvika framtida dyra externa placeringar. Det kommer trots det alltid finnas behov av att köpa tjänster och insatser externt. Flera upphandlingar kommer att göras under 2023. Dessa är:

- Vård och behandling för avhoppare
- Tolktjänster
- Jourhem samt plats i behandlingsfamilj för barn/unga
- Hem för vård och boende (hvb), akut och utredning
- Hem för vård och boende (hvb), behandling, för barn och unga upp till 20 år
- Skyddat boende
- Turbundna resor vilket även omfattar skolskjuts
- Öppenvård-familjebehandling, kontaktperson, stödboende för unga och utredningar
- Öppenvård - dagbehandling med grundskola och dagverksamhet för unga
- Öppenvård - stödboende i kollektiv form, träningslägenheter samt helgkollo för ungdomar
- Bemanningstjänster socialsekreterare och biståndshandläggare
- Dygnet runt-insatser för vuxna med substansberoende
- Dygnet runt-insatser för vuxna med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar
- Stödboende för vuxna med substansberoende alternativt psykiska funktionsnedsättningar

Till följd av inflationen förväntas kostnader för externa tjänster blir dyrare. Avtalen skrivs ofta så att de följer utvecklingen av omsorgsprisindex (OPI). Indexet är en sammanvägning av löneökningen för personal inom vård och omsorg och konsumentprisindex med fast ränta (KPIF). Enligt Statistiska Centralbyrån (SCB) var inflationstakten 8,0 procent i juli 2022 jämfört med samma månad föregående år. Det betyder att konsumentpriserna i genomsnitt har ökat med motsvarande procentsats. Utav dessa har priserna ökat mest på livsmedel, el och drivmedel vilket ökat på inflationstakten. Kostnader för råvaror förväntas försätta öka under året.

Både löner och kostnader för köpt verksamhet är kostnader som prioriterar sig själva. Eftersom budgetramen inte innehåller någon pris- eller lönekomensation kommer det krävas effektiviseringar i verksamheterna med 5 miljoner kronor för varje procentenhet löner och priser ökar.

Förvaltningens samlade administrativa resurser behöver ses över för att se att dessa är adekvat organiserade, effektiva och utgör det stöd som krävs ute i verksamheterna. Återanställningsprövning införs i hela förvaltningen för att vid varje givet tillfälle överväga om arbetsuppgifterna kan genomföras på smartare sätt och av någon annan del i organisationen. Ett ökat samarbete mellan förvaltningens olika delar kring administrativa processer och stödfunktioner är viktigt för att uppnå en effektivare verksamhet likväl som att de centraliserade funktionerna på kommunstyrelseförvaltningen levererar ett adekvat och effektivt stöd.

Ökade kostnader för pris- och löneökningar kommer hanteras inom ramtilldelning genom att fortsätta effektivisera i verksamheten exempelvis genom att i större utsträckning än idag använda den egna regins verksamheter, förenkla handläggningen där det är möjligt och att upprätthålla den ekonomiska medvetenheten i hela organisationen. Socialnämnden kommer även arbeta för att få tillgång till fler bostäder. På sikt skulle det möjliggöra att cirka åtta klienter inom socialpsykiatri kan flytta hem till Huddinge kommun. Behovet av fler bostäder finns även redovisat under rubriken "Boende i Huddinge" i avsnittet om lokalresursplanen.

Budgetförstärkningen 2023 till 2025 är betydelsefull för kontinuiteten

Budgetförstärkningen ger en helt annan stabilitet i verksamheten då planeringen kan göras för en treårsperiod jämfört med om finansieringen görs med de ettåriga statsbidragsansökningsarna. Verksamheten har större möjlighet att styra över val av metoder, inriktning och rekrytering på ett helt annat sätt än vid finansiering via statsbidrag. Utmaningen med statsbidragen är att de huvudsakligen är ettåriga, besked om kommunen blivit beviljad statsbidraget dröjer en bit in på verksamhetsåret, personal som finansieras med statsbidragsmedel ska vara projektanställd och det kräver mycket administration för att följa upp ekonomin. Konsekvensen blir att tid för planering, rekrytering och genomförande blir kortare eftersom verksamheten inte kan starta arbetet utan finansiering. Det kan även vara svårt att attrahera kompetent personal till en projektanställning.

Budgetförstärkningen möjliggör att socialtjänsten kan fortsätta omställningen mot en lättillgänglig och kunskapsbaserad socialtjänst i enlighet med förslaget om ny socialtjänstlag. Utvecklingen behöver nära följas och verksamheten räknar med att omställningen kommer att ta tid. De förväntade positiva effekterna är att dyra externa placeringar kommer att minska till förmån för tidiga insatser. Det arbetet kommer i sin tur generera en ökad kapacitet till att erbjuda fler stöd. Ett gott socialt arbete leder som regel till att fler söker stöd och hjälp. Vinsterna kan därför även komma att visas i ett samhällsperspektiv, exempelvis genom att fler fullföljer skolgången etcetera och inte enbart besparingar för socialtjänsten.

Kompetensförsörjningen

Vilken påverkan får det för kommunen?

Trenden att erfarna socialsekreterare slutar och ersätts av unga med kort eller ingen erfarenhet av yrket innebär att rekrytering och introduktion tar mycket tid och kraft för cheferna.

Då många saknar gedigen erfarenhet krävs tydliga arbetssätt, fler handläggare och ett nära chefsstöd för att garantera de mest utsatta barnen och familjerna rättssäkerhet och kontinuitet.

Hur hanterar vi utmaningen?

Vi behöver skapa förutsättningar så att erfaren personal vill fortsätta arbeta inom socialtjänsten. Det huvudsakliga fokuset bör vara det sociala förändringsarbetet snarare än på det administrativa arbetet. För att uppnå det behöver förvaltningen bland annat öka tydligheten i uppdraget och investera i medarbetare genom att erbjuda en modern arbetsplats, funktionsenliga lokaler, bra digitala verktyg, ett gott ledarskap, kompetensutveckling och en god löneutveckling. Förvaltningen behöver identifiera behovet av utbildningsinsatser som behövs för att säkerställa att medarbetarna har rätt kompetens motsvarande boendestödjare inom socialpsykiatri. Satsningarna kommer att göras inom befintlig budgetram och de extra tillskjutna medel som nämnden fått under 2023–2025.

Taxor och avgifter

De taxor och avgifter socialnämnden tar ur av klienter har stöd i 8 kap, Socialtjänstlag (2001:453)⁹.

Prisbasbeloppet för 2023 beräknas höjas till 52 500 kronor enligt Statistiska centralbyrån, en höjning med 4 200 kronor jämfört med 2022. De taxor som räknas fram utifrån prisbasbeloppet kommer att justeras.

Egenavgiften för familjerådgivning kommer att vara oförändrad med 350 kronor.

En sammanställning över samtliga taxor och avgifter redovisas i separat bilaga.

Investeringar

Bedömningen är att det kommer finnas ett investeringsbehov på 0,8 miljoner kronor per år under perioden 2023–2027. De framtida investeringarna avser främst inventarier. Socialnämnden hyr lokaler till sina verksamheter. Kostnaden för verksamhetsanpassningar läggs på hyran.

Investeringar redovisas i separat bilaga.

---

⁹ [Socialtjänstlag \(2001:453\) Svensk författningssamling 2001:2001:453 t.o.m. SFS 2022:1034 - Riksdagen](#)

Lokalresursplan

Socialnämnden har tagit del av lokalresursplanen för 2023 – 2030 och lämnar följande synpunkter och kommentarer.

Enligt lokalresursplanen har kommunstyrelsen initierat ett arbete med att utveckla och ytterligare förtydliga den nu beslutade lokalprocessen. Socialnämnden ser positivt på initiativet och vill samtidigt betona att roller och ansvar behöver tydliggöras samt kompletteras med nödvändiga ändringar i respektive reglemente och delegationsordning vid behov.

I lokalresursplanen för socialnämndens ansvarsområde saknas konkreta förslag till lösningar med tillhörande tidplan och ekonomiska konsekvenser, vilket försvårar nämndens verksamhetsplanering.

För att förtydliga uppdragen i lokalresursplanen bör respektive projekt kompletteras med adress och fastighetsbeteckning.

För att nå de beslutade finansiella målen för god hushållning krävs verksamhetslokaler och bostäder som understödjer de prioriteringar och effektiviseringar som behöver genomföras.

Behov av verksamhetslokaler

I takt med utvecklingen av en mer lättillgänglig socialtjänst, behöver verksamhetslokaler finnas lättillgängliga i de områden där förvaltningens målgrupper finns för att kunna möta behoven på plats.

De befintliga familjecentralerna är idag maximalt utnyttjade och för att kunna utveckla socialtjänstens tidiga stöd och nå fler, behövs lokaler som kan möta behovet av mottagning av individer och familjer.

Verksamhetslokaler kan med fördel samnyttjas över förvaltningsgränser där det är möjligt.

Behov av bostäder

Huddinge kommun köpte boendeplatser, utanför kommunen, till brukare inom socialpsykiatri till en kostnad av 28,7 miljoner kronor år 2020 och 35,2 miljoner kronor år 2021. I genomsnitt kostade en boendeplats 2 275 kronor per dygn och kostnaden per plats är i genomsnitt 830 tusen kronor per år.

Inom socialpsykiatri pågår en kartläggning av brukare som skulle kunna flytta tillbaka till Huddinge kommun om det fanns boende att erbjuda. De frågor kartläggningen ska besvara är vilka brukare som är möjliga att flytta hem till kommunen, vilket sorts stöd de behöver i sin vardag och vilken boendeform som passar dem bäst.

Förvaltningen bedömer att flera individer med beroendeproblematik skulle kunna få behoven tillgodosedda på hemmaplan om det fanns fler stödboendeplatser och träningslägenheter att tillgå i kommunal regi. För att kunna erbjuda fler personer vård och stöd på hemmaplan behöver socialnämnden bli tilldelad lokaler för stödboende och lägenheter av kommunens fastighetsbolag.

Boendekedjan måste fungera sömlöst hela vägen från behandlingsinsatser till träningslägenheter för att uppnå de behandlings- och rehabiliteringsmål och kostnadseffektiviseringar som krävs. Genom en god samverkan med de kommunala bostadsföretagen finns goda förutsättningar för att lyckas med detta. Socialnämnden förordar att de kommunala bolagens åtaganden regleras i ägardirektiven för att bli en kraftfull resurs i den kommunala verktygslådan avseende det bostadssociala ansvaret.